

Kleuters naar school

Kleuterparticipatie in 2008

Het jaar van de Kleuter wil alle kleuters naar de klas krijgen, ook de 4300 die nu nog niet zijn ingeschreven 🌸 werkt aan gelijke onderwijskansen, zodat de meest kwetsbare groepen hun kinderen zeker naar de kleuterschool sturen 🌸 wil kleuters regelmatig én op tijd naar school doen komen 🌸 wil de inzet van de medewerkers van de kleuterscholen in de verf zetten 🌸 geeft een zetje aan initiatieven rond ouderbetrokkenheid, onthaalbeleid, laagdrempelig onderwijs...

Waarom deze brochure lezen?

Het Vlaamse kleuteronderwijs behoort bij het beste in de wereld. Kleuters leren er belangrijke sociale vaardigheden. Toch maakt een aantal kinderen hier om verschillende redenen niet of niet optimaal gebruik van. Dat heeft een negatief effect op hun latere schoolloopbaan. Verschillende mensen werken samen om de participatie aan het kleuteronderwijs te verhogen: De directeur, de Zorg+-medewerker, de CLB'er, de LOP-deskundige, de regioverpleegkundige van Kind & Gezin... Hoe ze dat aanpakken? Je leest het in deze brochure.

"Ik laat mijn jongste niet graag achter"

Mama Christel:

"Ik kreeg geen structuur in mijn leven"

"Siglinde zit in de tweede kleuterklas. De vorige twee schooljaren ging ze heel onregelmatig naar school. Ik moest enkel mijn bed uit voor een kleutertje dat niet eens naar school hoeft te gaan. En dat lukte niet. Het is moeilijk om jezelf structuur op te leggen als je geen regelmaat hebt in je leven. Dit schooljaar gaat Siglinde wél regelmatig. De tweede kleuterklas is al belangrijker.

En mijn jongste zoon zit niet meer op internaat, dus moet ik nu voor hem toch ook opstaan.

De voorbije twee jaar heb ik Siglinde bewust thuisgehouden in de week van Sinterklaas en de week na de kerstvakantie. Dan praten de kinderen te veel over wat ze gekregen hebben, terwijl zij niets krijgt. Ze leren op school dat

de Sint niets brengt bij stoute kindjes, maar Siglinde is helemaal geen stout kindje hoewel de Sint haar niets heeft gebracht.

Eigenlijk heb ik de laatste tijd vaak zin om Siglinde bij mij te houden. Ik laat haar niet graag achter in de handen van anderen. Siglinde is mijn jongste. Ik wil genieten van elk moment."

De Zorg+-medewerker

Anneke Claus, Zorg+-medewerker scholengemeenschap Brusselse basisscholen

“Soms is de oplossing eenvoudig”

“Toen ik startte als Zorg+-medewerker bezocht ik eerst alle 26 basisscholen van onze scholengroep. Ik vroeg hoe zij afwezigheden opvragen, of er kinderen zijn die nog nooit naar school waren gekomen, hoe ze werken rond ouderparticipatie, hoe de instapmomenten georganiseerd zijn... Ik wil klein beginnen en eerst bewustzijn aanwakkeren. Ik heb de scholen nu gevraagd om

We moeten nagaan of het systematisch om dezelfde kinderen gaat die niet op school verschijnen. Er zijn kinderen die een hele maand afwezig zijn en waarvan de juf niet weet waarom. Soms zijn er eenvoudige oplossingen.

Zo is er een gezin waarvan de moeder regelmatig weg is. De oma neemt dan de zorg van de kinderen op haar. Ze wilde de kinderen wel naar school brengen, maar de jongste is nog klein en ze had geen kinderwagen. We hebben ervoor gezorgd dat ze een kinderwagen kreeg, zodat de oma en dus de kinderen naar school komen.

Als Zorg+-er alleen kan je niets bereiken. We werken samen met het LOP, met de gemeente, met het CLB, met Kind & Gezin, met

buurtwerking en schoolopbouwwerk. Ook met de verantwoordelijke van de kinderdagverblijven die verbonden zijn aan onze basisscholen. En ik kijk of er in andere regio's goede initiatieven zijn die ook bruikbaar zijn in Brussel. Zo zou ik de leraren graag sensibiliseren rond kansarmoede. Ze eens laten luisteren naar iemand die met weinig geld moet leven. Zo leer je kijken met een andere bril.

We plannen acties om ouders te vragen hun kind op jonge leeftijd, consequent en op tijd naar school te brengen. Maar acties moeten groeien. Ik wil de leraren en de scholen wakker schudden, zodat ze de ouders sneller zelf aanspreken of uitnodigen op de school. Want je moet blijven herhalen, tot vervelens toe.”

Wat doet een Zorg+-medewerker?

De Zorg+-er werkt voor de hele scholengemeenschap een beleid uit dat gericht is op kleuterparticipatie in al zijn vormen: inschrijven op school, regelmatig in de klas zitten, op tijd komen, ouders betrekken. Hij is het centrale aanspreekpunt rond kleuterparticipatie. Deze functie is nieuw vanaf dit schooljaar. Hoeveel uren de zorg+-er aan de slag kan, hangt af van het aantal kleuters dat de scholengemeenschap had op 1 februari van het vorige schooljaar.

de afwezigheid van de kleuters in de laatste maanden te bekijken. Zit daar systematiek in? Dan kan de leraar de ouder aanspreken aan de schoolpoort en vragen waarom diens kind elke woensdag thuis is bijvoorbeeld.

4300 niet-ingeschreven kleuters

Een eerste telling op basis van gegevens van dit schooljaar geeft aan dat iets meer dan 4300 kleuters niet ingeschreven zijn in een school. Dat is ongeveer 2,2 procent van de kleuters in Vlaanderen.

Er zijn grote regionale verschillen. In de provincies Limburg, Oost-Vlaanderen en West-Vlaanderen is minder dan 1,5 procent van de kleuters niet ingeschreven in een school. In de provin-

cies Antwerpen en Vlaams-Brabant loopt dat op tot 2,5 en 2 procent.

Naarmate de kleuters ouder worden, zijn ze vaker ingeschreven in een school. Van de 2,5-jarigen blijft nog 7,2 procent niet ingeschreven in de instapklas, in de eerste kleuterklas is dat 2,5 procent, in de tweede kleuterklas nog maar 1,7 procent. In de derde kleuterklas is het aantal niet ingeschreven kleuters nog maar 1,5 procent.

Ik kende de kleuterschool helemaal niet.
Waar ik ben opgegroeid, bestaat zoiets niet.

De directeur

Veerle Amter, directrice autonome kleuterschool Blauwput in Kessel-Lo

“Alert voor broertjes en zusjes”

“Wij zijn alert voor niet-ingeschreven kleuters, in het bijzonder bij allochtone ouders. Wij letten op de jongere broertjes en zusjes van onze kleuters en spreken de ouders erop aan als de kinderen de leeftijd van 2,5 jaar naderen. De laatste jaren is dat trouwens niet meer zo nodig. Ik heb de indruk dat de ouders beseffen dat de school belangrijk is. Dat zeggen ze ook zelf in de werkgroep Mama Mundi, waar allochtone en autochtone mama's elkaar ontmoeten.

Kinderen die ingeschreven zijn, komen meestal ook regelmatig naar school. We zien wel dat het vaak dezelfde kinderen zijn die problematisch afwezig zijn. Al gaat het niet noodzakelijk altijd om één gezin. Als een kind langdurig afwezig is, contacteren wij de ouders. Als het telefonisch niet lukt, gaat de Zorg+-juf thuis

langs. Onze aanpak werkt, maar het loopt nog niet helemaal zoals we zouden willen. **Je mag ouders niet het gevoel geven dat ze gedwongen worden hun kind naar school te sturen.**

Twee voormiddagen per maand komt de Zorg+-medewerker in onze kleuterschool. Op die korte tijd kan je niet zoveel doen. Ze bekijkt in het register of kleuters langdurig of structureel afwezig zijn. Alle interventies of contacten met ouders daarover noteert ze in een logboek. Nu krijgt haar taak stilaan vorm, maar het loopt moeizaam. Het Jaar van de Kleuter is een prachtig initiatief, maar het lijken me allemaal kruimeltjes. Ik zou graag een initiatief zien waarvan de leraren merken dat ze er rechtstreeks hulp van hebben.”

De lerares lager onderwijs

Gerda Van Heuven, lerares basisschool De Esdoorn Borgerhout

“Leren aan hun bank zitten”

“Ik geef les aan de brugklas, een speel- en leerklasje op de overstap van de kleuter- naar de lagere school. Allemaal kinderen die trager evolueren of die te weinig naar de kleuterschool zijn gegaan om de overstap naar het eerste leerjaar te maken. **Ze moeten nog leren aan hun bank zitten, en ze missen een**

leerhouding. Aandacht hebben is enorm moeilijk. Bovendien missen ze sociale vaardigheden die belangrijk zijn op school. Ze moeten leren met anderen omgaan en dat ze niet altijd hun zin kunnen hebben. Het belangrijk-

ste in de brugklas is de taal. Ik laat de kleuters praten en leer hen begrippen aan als ‘boven’ en ‘onder’, ‘eerste’ en ‘laatste’. Je hebt dat nodig om te starten in de lagere school.”

Méer instaplestijden

Elke kleuterschool ontvangt een lestijdenpakket op basis van het aantal ingeschreven kleuters op de teldag begin februari. Scholen die ten opzichte van die teldag meer kleuters tellen, hebben recht op extra lestijden voor de instappers. Door die extra lestijden kunnen de jongste kleuters in groepjes spelen die beter omkaderd zijn. Vanaf dit schooljaar is er een nieuwe manier om extra lestijden toe te kennen. In het oude systeem varieerde het sterk hoeveel kleuters nodig waren voor een extra lestijd. Had je als school één kleuter minder dan het nodige aantal, dan had je pech en kreeg je er geen. Het nieuwe systeem werkt die onrechtvaardigheid weg. Het aantal scholen met een instapklas is op de derde teldag na de kerstvakantie verzesvoudigd. Het aantal lestijden is verdrievoudigd ten opzichte van vorig jaar. Scholen signaleren dat de maatregel weinig effect heeft en dat de kleuterklassen nog steeds te vol zitten. Daarin spelen ook andere factoren een rol, zoals de verdeling van de lestijden over de verschillende leeftijdscategorieën. Er volgt een evaluatie van het nieuwe systeem op het einde van het schooljaar 2007-2008.

Berlinda Heymans, kleuterleidster Het Laar Zwijndrecht

“Leesbevordering doet ouders op tijd komen”

“Het gebeurt in mijn klas niet zo vaak dat een kleuter echt te laat komt. Ik ben vanaf half negen in de klas. De kinderen die er dan zijn kiezen elk een boekje en ik zit tussen hen in. Dat geeft ons een tiental minuten inlooptijd voor de gezamenlijke activiteiten starten. Terwijl een ander kind met zijn ouders zijn jas weghangt en boekentas leegmaakt, kijk ik met de aanwezige kleuters al in boekjes. Daardoor hebben ouders die om 8.38u binnenkomen niet meteen het gevoel dat ze te laat komen.

Om 8.45u is dat wel het geval, want dan zit ik al vooraan en bekijk ik met de kleuters onze kalenders of praten we in de kring. Die leesbevordering is niet gestart om laatkomers op te vangen, maar omdat het zo makkelijker is om contact te houden met de ouders. Mama of papa komt met zijn kleuter tot in de klas.

Het is niet zo dat elk kind dat afwezig is, meteen problematisch is. Sommige kinderen zijn te moe als ze de hele week komen en dan spreek ik wel eens met de ouders af dat ze het kind af en toe een dagje thuishouden.

Ik vraag dan wel dat ze niet altijd op dezelfde weekdag doen, zodat de kleuter niet altijd dezelfde activiteiten mist.

Natuurlijk komt een kleuter wel eens te laat.

Het kan gebeuren dat ouders zich verslapen. En in een gezin met veel kinderen moet er niet veel foutlopen om de hele ochtend in de war te sturen.

Het zijn heus niet altijd de allochtonen of de kansarmen of de grote gezinnen die te laat zijn. Soms zijn het precies de gezinnen die het moeilijker hebben, die stipt zijn. Maar er zijn net zo goed ouders waarvan je weet dat ze op tijd zouden zijn mochten ze tien minuten eerder opstaan.

Als dat laatkomen vaak gebeurt, probeer ik het op te lossen via het kind. De kleuters krijgen taakjes voor een week en kinderen vinden het niet leuk als ze hun beurt missen omdat ze te laat zijn 's morgens. Het volstaat meestal dat de kleuter er thuis op aandringt om op tijd te zijn. Als het een erg hardnekkig probleem is, spreek ik de moeder of vader erover aan.”

Te laat komen

Het Jaar van de Kleuter focust ook op tijdig in de klas zijn. Onderzoek wijst uit dat structuur een belangrijke preventieve factor is op heel wat domeinen: verslaving, zelfbeheersing, eetstoornissen... Het kan dus een verschil maken als ouders hun kind op tijd naar school brengen, op tijd eten voorzetten, op tijd naar bed sturen... Vaste structuurtjes leer je al heel jong thuis en op school.

Welkom, kleuter én ouders

Scholen kunnen nieuwe kleuters en hun ouders welkom heten met het ‘Startersboek: Naar de Kleuterklas’ van Klasse voor Ouders. Het boekje vertelt op een laagdrempelige manier over de kleuterklas: met leuke prenten, met vragen en antwoorden, met handige tips en met heel wat weetjes.

Elke school kan gratis exemplaren bestellen om uit te delen bij de inschrijving. Bij het startersboek hoort ook een kleurrijke vertelkaart waarmee ouders met hun kind over de kleuterklas kunnen praten. De juffen of meesters krijgen ook zo'n vertelkaart, om met de kleuters over thuis te praten.

Op www.klasse.be/ouders vinden ouders bovendien een leuk filmpje dat hen laat binnengluren in een kleuterklas.

Bestel het startersboek en de vertelkaart op www.ond.vlaanderen.be/publicaties

Erica Uten, paramedisch werker CLB West-Limburg

“Ik help scholen nadenken”

“Wij hebben als CLB veel contacten met partners als OCMW of Kind & Gezin, waardoor wij als Wegwijzer kunnen fungeren. Ik help scholen nadenken en hun beleid uitstippelen. Wanneer is een kleuter vaak afwezig? Wanneer komen we in actie? Sommige kindjes slapen nog overdag: een school kan overwegen bedjes te zetten. Maar een kleuter die in een bedje ligt, participeert evenmin. Misschien slaapt dat kindje dan beter thuis? Anderzijds kunnen bedjes precies een oplossing zijn voor ouders die hun kind 's middags niet kunnen afhalen en het daarom niet naar school sturen. Wat met kindjes die nog een luier dragen? De school moet over al die zaken een visie ontwikkelen. **Het kan niet de bedoeling zijn dat alle kinderen vanaf 2,5 jaar altijd op school moeten zijn, of ze er nu rijp voor zijn of niet.**

Hoe zit het met de kleuterparticipatie op onze

school? Dat moet elke school in kaart brengen. Enerzijds zijn er projecten nodig die zoveel mogelijk ouders moeten bereiken. Anderzijds ook initiatieven om een individuele ouder te motiveren. Zo kan een leerkracht een kleuter meebrengen naar school, zodat zijn mama niet telkens 4 kilometer moet stappen met de kinderwagen.

In de Vlaamse cultuur is het de gewoonte dat kinderen vanaf 2,5 of 3 jaar naar school gaan. Voor veel alloctonen – zelfs Nederlanders bijvoorbeeld – is dat niet het geval. Daarom moeten we hen uitleggen waarom kleuteronderwijs zo belangrijk is. Een Roemeense mama die hier woont met haar man en twee kinderen is onlangs teruggekeerd naar haar geboorteland omdat haar moeder ziek was.

Het oudste kind is hier bij papa gebleven, maar de jongste is meegegaan naar Roemenië en enkele maanden niet naar de kleuterschool gekomen. Je kan niet zeggen dat dat niet mag. Maar als die ouders wisten hoe belangrijk de school is voor hun kind, was de kleinste misschien ook hier gebleven.

Er zijn kinderen die heel vaak worden thuisgehouden. Het zijn vaak dezelfde kinderen die achterstand oplopen in de lagere school, omdat ze anderstalig zijn en/of kansarm.

Sommigen hebben de kleuterschool nu eenmaal meer nodig dan anderen. Het kind van een zelfstandige dat afwezig blijft op de sluitingsdag van de winkel, heeft er die dag misschien meer aan om tijd door te brengen met zijn ouders. Het is een dunne koord om op te lopen. Het schoolpubliek speelt daarin een belangrijke rol: de situatie zal heel anders zijn in sociale wijken met veel kansarmen dan in goede wijken en weer anders in buurten met veel alloctonen.

Als CLB hebben wij pas sinds september 2007 de opdracht om scholen te ondersteunen bij kleuterparticipatie. De scholen hebben daarvoor Zorg+-uren. Sommige scholengemeenschappen hebben de uren toevertrouwd aan één Zorg+-er die instaat voor alle scholen, terwijl andere ze hebben verdeeld over de scholen. Dat maakt meteen de nood aan ondersteuning anders.”

GOK+

Het gelijke onderwijskansbeleid (GOK) steunt de scholen al langer bij het opvangen van doelgroepkinderen. Sinds dit jaar geeft GOK+ een extra impuls, zodat de scholen gedurende meer uren extra medewerkers kunnen inzetten om de juf en meester een steuntje in de rug te geven.

Mijn eerste bekommernis is ervoor zorgen dat er eten op de borden komt.

Het Lokaal Overlegplatform

Johan De Backere, deskundige LOP basisonderwijs Kortrijk en Menen

“Eerst moet je elkaar leren kennen”

“Scholen en Zorg+-medewerkers hebben nogal eens het gevoel dat ze er alleen voor staan. Het LOP moet ervoor zorgen dat er een netwerk tot stand komt. Een stuurgroep van een tien- à twintigtal mensen stuurt het LOP aan. Eerst moeten alle actoren elkaar leren kennen, zodat ze weten wie welke opdracht heeft. Pas in een tweede fase kan je afspraken maken over gegevensverzameling en -uitwisseling. Daarnaast moet je uitzoeken hoe de betrokkenen kunnen meewerken aan sensibilisering. Ook ouders en intermediairs (CLB, schoolopbouwwerk, Kind & Gezin en organisaties van kansarmen of allochtonen) hebben hierin een rol.

Na de kennismaking en eerste uitwisselingen, kan je in een derde fase zoeken naar afstemming. Zodat iedereen weet wat zijn rol is en wat hij van de anderen kan verwachten.

Het LOP heeft een belangrijke taak als motor voor de globale aanpak van kleuterparticipatie op lokaal niveau. Met het LOP van Kortrijk werken we al 1,5 jaar intensief aan participatie in het kleuteronderwijs. We hebben een gesprek op gang gebracht tussen de Zorg+-medewerkers van alle scholengemeenschappen, de GOK+-medewerkers van de scholen, de CLB's, Kind & Gezin en het onderwijsopbouwwerk. We bekeken hoe we participatie meer gezamenlijk kunnen aanpakken.

We focussen in eerste instantie op een regelmatige

Wat doet een Lokaal Overlegplatform?

In het Lokaal Overlegplatform (LOP) ontmoeten onderwijs- en niet-onderwijspartners uit een bepaalde regio elkaar. De LOPs doen onderzoek naar de lokale situatie van de gelijke onderwijskansen, nemen initiatieven om lokaal de gelijke onderwijskansen te bevorderen, wisselen goede praktijkvoorbeelden uit en bemiddelen bij inschrijvingsproblemen. Elk LOP heeft aandacht voor de aanpak van kleuterparticipatie op lokaal vlak. Sinds dit schooljaar behoort dit tot haar decretale opdrachten. De LOP-deskundige fungeert als aanspreekpunt.

tigere participatie van de ingeschreven kleuters. De Zorg+-medewerkers gaan daarom het registratiesysteem van hun scholen in kaart brengen, om na te gaan of afstemming mogelijk is binnen de scholengemeenschap. Het uiteindelijke doel zou een gezamenlijk registratiesysteem kunnen zijn, maar dat is niet evident.

Hoeveel kost de kleuterklas?

Het kleuteronderwijs is kosteloos voor alles wat nodig is om de ontwikkelingsdoelen te bereiken. Ouders moeten soms wel betalen voor een uitstapje of voor extra materiaal dat de school oplegt (zoals een tijdschrift): hiervoor ligt vanaf 1 september 2008 een maximumgrens van 20 euro vast. Scholen kunnen daarnaast een bijdrage vragen voor eten en drank en voor toezicht tijdens de middagpauze of de naschoolse opvang. Vanaf volgend schooljaar kunnen ouders ook voor een kleuter een school-

toelage aanvragen. Een kwart van de gezinnen zou hiervoor in aanmerking komen. De toelage bedraagt 45 euro per schooljaar per kind. Er zijn wel enkele voorwaarden aan verbonden. Zo moeten de kleuters regelmatig op school zijn: minstens 100 halve dagen voor de jongsten, minstens 220 halve dagen voor de oudsten. Ter vergelijking: een schooljaar telt 313 tot 333 halve dagen.

Meer informatie op www.schoolkosten.be en op www.studietoelagen.be

Scholen hanteren al jaren een bepaalde praktijk. Je kan hen niet zomaar iets opleggen. Een procesmatige benadering werkt veel beter. Als scholen merken dat het in hun voordeel is, groeien die systemen vanzelf naar mekaar toe.

Om te weten of de acties effect sorteren, moet je kunnen meten. Het is de rol van het LOP om daarbij te ondersteunen en mensen tot dat inzicht te brengen. Eind dit schooljaar moeten we in Kortrijk een eerste evaluatie doen. Dat is snel, maar een beetje druk op de ketel is ook niet slecht.”

De gemeente

Ann Vansteenkiste, schepen van Onderwijs Houthulst

“Niet meer ieder op zijn eilandje”

“Houthulst telt 9 100 inwoners. Kinderen kunnen op zes plaatsen in de (deel)gemeente(s) kleuter en/of lager onderwijs volgen. Ik hoor en zie dat iedereen werkt aan kleuterparticipatie, maar op zijn eigen manier. We moeten meer samenwerken en ervaringen en inspanningen bundelen.

Bij ons is er geen LOP. Daarom hebben we een project opgestart met extra middelen die we krijgen als niet-centrumstad. We willen een brochure uitgeven en een overlegplatform met alle actoren oprichten, naar het model van de lokale overlegplatforms elders. We zien in de statistieken dat onze bevolking zeer laaggeschoold is. Bovendien hebben we een heel hoog percentage doelgroepbevolgingen. Cijfers geven aan dat 95 procent van de kleuters wel naar school gaat. De andere 5 procent moeten we samen detecteren. Maar we moeten ook oog hebben voor absentieïsme bij die andere 95 procent. Daarnaast willen we bekijken welke financiële drempels er mogelijk zijn in het kleuter- en lager onderwijs.

Het platform kan als coach fungeren. Het betekent een heel andere manier van werken dan men hier gewend is. Nu werkt iedereen op zijn eilandje.

Ik hoor van de zorgcoördinatoren dat er al projecten zijn opgestart in scholen. We kunnen bekijken wie wat doet. Als het goed functioneert, kunnen we volgend schooljaar met het overlegplatform misschien een concrete actie opzetten rond kleuterparticipatie zodat alle scholen daar op dezelfde manier rond werken.

Gemeente als lokaal aanspreekpunt

In een regio waar er geen Lokaal Overlegplatform (LOP) is, neemt de gemeente de rol op van centraal aanspreekpunt voor kleuterparticipatie. Alle gemeenten moeten trouwens sinds 1 januari 2008 werk maken van kleuterparticipatie. Dat maakt deel uit van het flankerend onderwijsbeleid, waarin de gemeenten worden aangezet om initiatieven te nemen voor alle scholen op hun grondgebied. Steden en gemeenten kunnen ouders op verschillende manieren stimuleren om hun kleuters zo jong en zo regelmatig mogelijk naar school te sturen. Zo kunnen ze bijvoorbeeld alle betrokkenen rond de tafel brengen en een gezamenlijke actie uitwerken om alle ouders van de gemeente aan te spreken.

We willen de scholen nu samenbrengen. Het CLB heeft zijn medewerking al toegezegd, Kind & Gezin moet ik nog formeel contacteren. Het gaat minder snel dan ik had gehoopt. Ik dacht dat we na een paar maanden zouden starten, maar je moet een hele malle molen door met officiële goedkeuringen van de raad van bestuur hier en het dagelijks bestuur daar.

Het lokaal flankerend onderwijsbeleid is nieuw. We willen dezelfde initiatieven en maatregelen nemen naar alle scholen, maar als kleine gemeente hebben wij daar de middelen niet voor. Het is de eerste keer dat we de scholen echt samenbrengen.”

Wat is het nu: moet een kleuter wel of niet naar de school?

Indra Smeyers, regioverpleegkundige Kind & Gezin in Beringen

“Wij staan dicht bij de ouders”

“Kind & Gezin concentreert zich vooral op kinderen tussen 0 en 3 jaar. Wij organiseren enkele keren per jaar een groepswerking voor ouders van wie het kind bijna naar school gaat. Ouders wisselen ervaringen uit. **We merken dat ouders heel wat vragen hebben. Vooral over zindelijkheid en taalvaardigheid, maar ook over op tijd gaan slapen en grenzen stellen. Het is onze taak om op het belang van de school te wijzen.** Al kunnen we niet meer doen dan vertellen. De uiteindelijke beslissing ligt bij de ouders. Wij werken samen met een kleuterschool vlakbij ons consultatiebureau. Daar kunnen ouders op bepaalde momenten een kijkje gaan nemen..

Ouders hebben meestal een reden waarom ze hun kind niet naar de kleuterklas sturen. De moeder is thuis bijvoorbeeld en houdt haar kind bij haar.

Sommige ouders stellen de school uit omdat er een nieuwe baby is of omwille van een verhuis. We kennen hen vaak van de consultaties. Soms gaan we op huisbezoek om over de kleuterschool te praten.

Sinds 2004 is Kind & Gezin betrokken bij het LOP en nemen wij drie tot vier keer per jaar deel aan het regionaal overleg. Wij doen dit hier in Beringen dus al langer, maar nu is kleuterparticipatie een onderdeel van de Kind & Gezin-werking in heel Vlaanderen. Sinds ik deel uitmaak van de werkgroep van het LOP, gebeurt het vaker dat scholen me aanspreken om iets te vragen of een bekommernis te uiten. Vroeger was de stap naar Kind & Gezin groter. Nu worden we sneller op de hoogte gebracht. Wij hebben heel wat ervaring met wat er leeft bij de doelgroep. Wij staan doorgaans dichter bij de ouders dan de school. Dus ook voor de school is het een verrijking.”

Zeven impulsen voor kleuterparticipatie

1 Wie missen we in de klas?

Om te weten welke kleuters niet naar school gaan, wil de overheid de gegevens van het rijksregister vergelijken met de inschrijvingen in de scholen, zodat Kind & Gezin ouders en kleuters warm kan maken voor de kleuterschool.

2 **Te vol is te vol.** Overvolle kleuterklasjes leiden tot overstressede kleuterleid(st)ers en ongeruste ouders. Daarom krijgen de scholen extra lestijden voor zomerklasjes, zodat startende kleutertjes niet in te grote groep terecht komen. Het systeem wordt na 1 jaar geëvalueerd. Er zijn ook extra GOK-lestijden voor scholen met doelgroep leerlingen.

3 Thuisblijven is niet meer goedkoper.

De overheid bepaalt welke materialen de school kosteloos ter beschikking moet stellen en stelt dat andere kosten redelijk moeten zijn. Kleuters kunnen vanaf volgend schooljaar bovendien een studietoelage ontvangen van 45 euro per schooljaar.

4 **Een opdracht voor het CLB.** De Centra voor Leerlingenbegeleiding (CLB) zijn nu rechtstreeks betrokken bij kleuterparticipatie: zij nemen dit op als een van de aandachtspunten in hun werking.

5 **Ondersteunen uit de tweede lijn.** Een pas opgerichte vzw ondersteunt kleuterjuffen die veel anderstalige kleuters in de klas hebben.

6 Gelijke onderwijskansen in de dop.

Alle lokale overlegplatformen hebben de opdracht om te werken rond de participatie van kleuters aan het onderwijs. Het LOP is ook het eerste aanspreekpunt voor de Zorg+-medewerkers van de scholengemeenschappen.

7 **Van informatie naar motivatie.** Het is belangrijk om ouders juist te informeren over wat er gebeurt in de kleuterklas en over het belang van kleuteronderwijs voor hun kind. Hulpmiddelen daarvoor zijn een startersboekje met een vertelkaart, de website www.ond.vlaanderen.be/jaarvandekleuter, een filmpje over een dag in de kleuterklas...

Meer informatie?

Alle achtergrondinfo en de uitgebreide versies van de interviews in deze brochure vind je terug op www.ond.vlaanderen.be/jaarvandekleuter. Meer info ook op www.klasse.be/ouders